

ERDÉLYI

3 Lei

Taxa p. aprobă

In numerar conform PTT No. 157.012/1934.

7. "Otthon" Irók és Hírlapírók Köre

BUDAPEST VII., Erzsébet köz ut 9-11

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 30 (898) szám. * Csütörtök, 1935 február 7

Főmunkatárs:
dr Gyárlás Elemér

A pénzürtékre vonatkozó politikát bírálják a képviselőházban

Argetoianu és Junian volt miniszterek a belföldi kölcsön sikertelenségét vitatták. Junian a párt újraértékelése alapján új forgalmi politikát sürget

Bucuresti. Saját tud. A képviselőházban kedden délután Argetoianu bírálta a belföldi kölcsön elosztásáról szóló javaslatot.

— Amit önök csinálnak, — mondta, — az valóban komolytalan. Önök elosztanak három és félmilliárdot, mikor valójában nem szedtek be csak egymilliárd 600 millió leit. Mert nem vehetik önök számításba a tisztviselők által jegyzett összegeket, hiszen ezek fokozatosan jutnak az állampénztárba s nem is jelentenek kölcsönt a szó igaz értelmében.

Junian is hevesen támadta a kölcsönt.

— Mindössze egymilliárd 600 millió leit eredményezett ez a kölcsön. Ennek egyetlen haszna az lesz, hogy újabb évi törlesztésekkel fogja megterhelni a költségvetést s ha ez a helyzet, akkor felmerül a kérdés, mi értelme van annak, hogy még mindig nem változtatjuk meg pénzügyi politikánkat? Mi szükség van arra, hogy minden pénzügyminiszter szent kötelességként kijelentse: ragaszkodunk a lei mai hivatalos árfolyamához. A lei valóságos árfolyama azonban, mint Madgearu is kimutatta, 50 százalékkal esett. Mostantól fogva pedig szabadabb tettek önök a devizakereskedelmet, feláldozva pénzügyminiszterüket.

— Hogy hiszik önök azt, hogy megtarthatják a lei hivatalos árfolyamát, mikor a devizakereskedelem szabaddátételével tulajdonképpen

elismerték a lei valóságos piaci árfolyamát s hogy lehet abban reménykedni, hogy Manolescu Strunga olyan eredményekkel fog visszatalálni legutóbbi külföldi útjáról, amelyek javunkra billentik külkereskedelmi mérlegünket? Az államnak ma 11 milliárd adóssága van, a Banca Nationalával szemben fennálló tartozáson kívül, ami 6 milliárd 700 milliót tesz ki. Hogy lehet ilyen körülmények között kiegyensúlyozni a költségvetést? Mi itt a mentés?

— Hibáztatnak engem, hogy inflacionista elméletimmal bizonytalanságot keltek. Nem tiltakozom e vád ellen. En azonban nem inflációt, hanem restabilizációt követelek.

Az új pénzügyminiszter az új költségvetési tervezetet 700 millióval emeli.

Bucuresti. Saját tud. Antonescu pénzügyminiszter kedden hosszas tárgyalásokat folytatott Dinu Bratianuval és Tatarescuval, az új költségvetés összeállításáról. Antonescu előadta, hogy Slavescu költségvetési tervezetéhez képest az egyes minisztériumok szükségletei összesen még csak 700 millió kiadási többlettel szaporíthatók. Ezen túl azonban ő semmi körülmények között sem hajlandó a költségvetés végösszeget emelni. Tatarescu ilyen értelemben adott utasítást a minisztereknek saját költségvetéseik összeállítására.

Maniu és Vaida hivei összetűztek a nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottságában

Mihalache szemrehányást tett a két erdélyi pártvezérnek. Tilea a bizottság fegyelmi eljárás elé állította Maniu elleni beszéde miatt

Bucuresti. Saját tud. A nemzeti-parasztpárt végrehajtó bizottsága a kormányzati program megállapítása után az új alapszabályok megszerkesztésére folytatott kedden tanácskozásokat. A pártfegyelmem és az erdélyi ellentétek kérdése viharos jelenetekre adott okot a vita során, amely hajnali három óráig elhúzódott.

Augustin Popa és Solomon hevesen támadták Tilea emlékeztetés sibiui beszédéért, amelyben tudvalevőleg azt állította, hogy Maniu kormányzása idejében semmi komoly megvalósítás nem történt.

Maniu maga is felszólalt az ügyben.

Közte és Tilea között. — mondotta nem lehet személyes ügy s ebben a tekintetben

nincs is szükség elégtételre, mert az élet sokkal magasabbrendű elégtételeket nyújtott neki. De anarchikus magatartásról van szó s nem lehet megengedni, hogy a párt valamelyik tagja nyilvánosan megtámadja a párt kormányzását, mert ezzel fegyvert ad az ellenfelek kezébe.

Voicu Nitescu kelt Tilea védelmére és beszéde alatt parázs botrány tört ki, manuiisták és vajdistaik kölcsönösen szitkokkal illették egymást, úgyhogy Voicu Nitescu alig tudta elmondani védőbeszédét. Végre is Madgearu lépett közbe, hogy a kedélyeket lecsillapítsa és azt javasolta, hogy a végrehajtó bizottság dezavualja Tileát.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon)

A „parasztállam” alkotmányának tetőszerkezete

A parasztállam programjáról tegnap bizonyos általános természetű közléseket hoztunk. Együttal külön tudósításban azt is jeleztük, hogy a Nemzeti Parasztpárt központi bizottsága hétfőn már be is fejezte a programalkotás munkáját, s Mihalache még befejezésül erős színezésű beszédet mondott az állam átalakulása szükségéről. Erintette ebben a diktatura kérdését is, hogy t. i. a diktatura csak a paraszttok osztályuralmaként volna elképzelhető, ők azonban még erre nem készültek elő és így nélkül minden diktatura lehetetlen. Az eljövendő parasztállam jellemzőjeként vehetjük azt is, ahogyan Mihalache az arisztokráciáról szólott. Azt mondotta, hogy ő a „lársadalmi” arisztokráciát megveti, s csak a „szellemi” és „erkölcsi” arisztokráciát tartja becsesnek. Szóval: bizonyos arisztokráciát a parasztállam tervezői is elképzelnek, s bizonyára a maguk új arisztokráciáját tartják becsesnek és a régit — „lársadalmi” arisztokráciának.

Nem szívesen használjuk a „paraszt” szót, mert egyes vidékeinken ezt a fogalmat nem foglalkozásként értik, hanem lekicsinylő jelzőként. Földművesnek, falusi embernek szoktuk mondani, akit Mihalachék parasztnak neveznek. Ebben a „paraszt” elnevezésben van valami osztályharcos kiélezés, mely különösen jellemző arra az új államprogramra, amit most a Mihalache szellemében a Nemzeti Parasztpárt megalkotott. Ezt a hangsúlyt és ezt a jellemző kiélezést akarjuk visszaadni, mikor a program további ismertetésében mi is megmaradunk a „paraszt” szó használatával.

A parasztállam programja szerint az állam alkotmányának legfőbb tetőzetén is igazítani valók vannak. Feltűnő az új pártprogram tervezetében, hogy a Nemzeti Parasztpárt a meglevő 1923-ik évi alkotmánnyal szemben elvi tiltakozást emel, még pedig különösen amiatt, mert azt az országra ráerőltetettnek, „oktrojált”-nak tartja. Ezt az álláspontját a Nemzeti Parasztpárt abból származtatja, hogy az 1923-iki parlamenti választások erőszakos és törvénytelen módjára mutatá, mely miatt az 1923-iki alkotmánykészítés alkalmával is tiltakozott. Ugyanakkor a parlament előtt is kifejezte azt az álláspontot, hogy oktrojáltak tartja az alkotmányt.

E bevezető tiltakozás után a Nemzeti Parasztpárt új programja első alapelvül kimondja, hogy a párt szorosan ragaszkodik az alkotmányos monarchia kormányformájához. Ebben az államalkatásban a párt küzd az állampolgári jogokért és szabadságokért, azonban minden állampolgárt rászorítani kíván arra, hogy „szolidárisan és lelkiismeretesen” bekapcsolódjék az állam tevékenységébe. Az állampolgárok további általános életterületeként a „tulajdon” és a „munka” intézményeit, illetve a körülöttük és velük való lársadalmi működést látja. Erre megkülönböztetés, hogy ezt a tulajdont és munkát az új pártprogram nem egyéni jogként, hanem lársadalmi vonatkozásban biztosítja. Azonban még így is az államnak az intézményekbe való beavatkozási jogát elismeri, ha azt a közérdek előmozdítása megkívánja.

Ez az alapelv az eddigi egyéni tulajdonjog

Egész könyvtári pótól a **SPIRAGÓ:**

FELNÖTTEK KATEKIZMUSA

A vallási ismereteknek és a hitnevelésnek legfontosabb predikációs témáinak előadásokból való összeállítás. 13 éve a legújabb formában. 128 oldal. 1200 példány készült. — A három kötet, nagy nyelvtanulmányban. 1200 oldal. 1200 példány készült. — A kötetekből egy példány kivételével a pénz előzetes beutalása mellett.

kötve csak 420. — lei. Műve csak 160. — lei és portó. Utánvétel 20 lejezi drágabbi.

Kapható az **«Erdélyi Lapok»** könyvostályában.

és munkajog fogalmát részint túlhaladja, részint azokkal ellentétes.

Az államakarat kifejezésére egykamaras rendszerű nemzeti képviselőtestület akar a nemzeti-parasztpárt új programja. A szenátust megszüntetik. A parlamentet legszélesebb kiterjedésű választójog alapján hívják egybe, a nők is szavaznak. A választások érvényessége felől a legfőbb bíróság határoz, nem a parlament. A szenátus helyébe a foglalkozási testületek képviselője lép, mely a parlament elé kerülő ügyeket szak szempontból tanulmányozza és javaslatokat terjeszt elő. Másik szenátuspótló szervezet lesz a Törvényhozó Tanács, mely a mai véleményező hatásköréből kiemelve, a legfőbb alkotmányos bíróság hatáskörét kapja. Mint ilyen, örökös az állam alkotmányi alapjainak a megőrzésén.

További pontja az új pártprogramnak, hogy az állami hatalmi körök tiszta és éles különválasztását írja elő. Ebben követi Montesquieu-nek a legjobb alkotmányról való klasszikus felfogását, mely szerint az állam törvényhozó, végrehajtó és bírósági köre egy kézben nem egyesíthető, mert akkor zsarnokság lesz belőle. A parasztállam programja is e klasszikus megállapításhoz ragaszkodik, mikor a törvényhozásra előírja, hogy nem avatkozhatik bele más hatalmi sferákba. Viszont a kormány javára kiköti az uralkodóval szemben, sőt a törvényhozással szemben is, hogy hatáskörének teljes birtokában legyen, „míg a nép bizalmát bírja”. A bírói hatáskör különválasztására előírja a bíróság függetlenségét, s a bírák kinevezésének és elöléptetésének tárgyi kritériumok szerinti intézését. A magánosok jogainak a végrehajtó hatalommal szemben való védelmére előírja a közigazgatási bíróságok rendszerét, még pedig fokozatosan, úgy alsó, mint középső és legfelső fokozaton.

Az államhatalmi körök fölé még egy új, nagyfontosságú intézményt hoz be a paraszt-

állam programja: a népszavazást, az úgynevezett „referendum”-ot. Ez a népszavazás Svájcban igen bevált, hagyományos módszer az állami nagy kérdések eldöntésére. Az új román pártprogram a nép ilyen megkerdezését az állam minden alapvető kérdésére nézve előírja. Ez a módszer teszi lehetővé, hogy a kormány a törvényhozó ház többségével szemben is a népakaratra hivatkozhat.

A parasztállam épületének legfelső szerkezete a jelzett alapelvek szerint kerülne megalkotásra. Látnivaló benne a foglalkozási rendek törvényhozási befolyásának a lehetősége is, vagyis az olasz, az osztrák és német új hivatásrendi alkotmányok bizonyos mérvű utánzata. Egyébként az általános népuralom elveit, s abban a néptöbbség döntését juttatja érvényre.

A program további részleteiről más alkalommal szólnunk.

Megszakadtak a Skoda-gyárral való tárgyalások

Bucuresti. Saját tud. A Skoda-gyárral már-már megkötés előtt állt szerződés ügyét teljesen elrontotta az a megegyezés, ami Brătianu és Tatarescu között létrejött. Skoda nem hajlandó ilyen feltételek mellett megkötni a szerződést s azért Löwenstein, a gyár vezérigazgatója kedden este el is utazott a fővárosból. A tárgyalásokat esetleg levelezés útján folytatják.

Tiszta magasban

Írta: Gáspár Jenő

(A szálló a meredek havas hegyoldalból úgy rajzolódik elő, mintha egyetlen egy vörösesbarna márványtömbből faragták volna ki. A délelőtti napsütésben tetejéről fekete füstökigó gomolyognak az ég felé, amely itt fent a magasban ragyogóan tiszta, mintha kristályüveg-ből volna. A szerpentinúton éles csikorgással autók szaladnak le-föl s mellettük jókedvű, szinte gyermeki csilingeléssel apró szánok suhannak el. Köröskörül a hegyek tetején szikrázik a hó. Ugy ég, lobog az egész hegyvidék, mintha gyémántporral hintették volna föl. Messze a völgyben apró kis városka háztetői bújnak meg s közülük karsún szöknek az ég felé a templomtornyok. Feketés-kékes füstfelhő úszik a kémények fölött s a messzeségben lehet hallana egy gyorsvonalat lüktető zakatolását, amint a völgyek és a hegyek visszaverik a robogó, csattogó kerekek ritmusát. A mozdony elnyújtva, hosszan sikolt s a szűzi völgyekben és hegyekben megsebezve riad fel a csend erre a hangra. A nap mintha közvetlenül a hegycsúcsok fölött himbálózna, fáradtan és mégis szikrázva ontja alá sugarait a havas tájra. A hegytetőkön, a bércek gerincein és a hegyoldalokban mint állandósított millió és millió karácsonyfa sorakozik egymás mellé a sok fenyőfa. A fák közötti tisztásokon, a meredek lejtőkön és a meg-

lapuló völgyekből egyre-másra boldog nevetés hallatszik s villámgyorsan siklanak el egymás mellett a síelő párok. Az egyik meredek élen karsún, fiatal leány áll. Elegáns síkosztóm, kacéran félrecsapott sapka, a leány könnyedén rálámaszkodik balkarjával az egymásmellé tett síbotokra, jobbkezét a szemé elé emeli és úgy néz a szomszédos hegyomra, amelyről maga körül valóságos hókristályförgőleget kavarva, ereszkedik le valaki. Az egyik fordulónál magas férfi síklik előre a sítálpakon. A leány megismeri és bosszusan elpirul.)

A férfi (megáll, nem messze a leánytól, a lejtő aljában). Halló, Elly!

A leány (kissé bosszusan): Maga az?

A férfi (gúnyosan): Amint látja.

A leány (ellenségesen): Csodálom, hiszen hajnalban, néhány órával ezelőtt még alaposan ropta a rumbát a szálló halljában. Csodálom, hogy már itt van.

A férfi (ismét gúnyosan): Szintén csodálom, hogy maga itt van. Mert ha olyan jól megfigyelte néhány órával ezelőtt, hogy én hajnalban rumbát roptam, akkor maga is későn fektült le.

A leány (ajkára harap): Az más...

A férfi: Miért volna más? Az ember csak az álmatlanságtól fáradt. Mert a tánc nem számít.

A leány: Nem számít? Akkor miért táncol annyit azzal az ütálatos amerikai macskával?

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Mihalache szintén határozottan elítélte Tilea sibiui beszédét. Kijelentette, hogy az állandó választmány megindította emiatt a fegyelmi eljárást és ítélkezni fog. Ismertette azután az erdélyi ellentéteket, ahol nagy erőfeszítéseket kellett tennie a pártegység megőrzésére. Ebben a munkájában nem volt segítségére se Maniu, se Vaida. Őszintén rámutatott a nehézségekre, amelyeket e két vezér a pártban okoz.

Maniu rögtön válaszolt Mihalache beszédére és kifejtette, hogy ő éppen azért hallgatott, mialatt Mihalache igyekezett az ellentéteket elsimítani, mert másként még nagyobb nehézségek támadtak volna.

A végrehajtóbizottság végül azt a határozatot hozta, hogy Clujra egy napon fogják összehívni a párt erdélyi kongresszusát és vezetőségi ülést. Elhatározták, hogy a párt dezavválja Tilea sibiui beszédét s a beszéd ügyében, valamint a Mirto ellen felhozott vádak ügyében is ítélkezni fog az állandó választmány.

Hogyan kerüljük el a korai öregedést?

E cím alatt most már második kiadásban egy könyv jelent meg, amely a legmodernebb témával, a természetes megifjaldással foglalkozik. A könyv szerzője dr. Káldor Miklós főorvos, a Sienta sanatorium főorvosa, aki e fontos kis művében, a nagyközönséghez szóló munkájában arról beszél, miként lehet teljes erőben és egészségben magas kort elérni. Erdéks stílusban mondja el a szerző, hogyan dolgozzunk, pihenjünk, étkezzünk és aludjunk. Az étkezés módja igen fontos tényező és megmutatja az utat vissza a természethez. Az egészség a normális állapot, a betegségek természetellenes. Normálisan élünk tehát, ami nem is olyan nehéz dolog, mint sok ember gondolja. Emberek, akik normális életet folytatnak 100-120 évig is élhetnek. Nincs többé titka a magas kor elérésének. A modern tudomány egyszerű módon lebbenti fel e titkok fatyolatát, megmutatja, miként érhetjük el a magas kort anélkül, hogy öregnek éreznénk magunkat. E könyv életbevágóan fontos mindenki számára. A könyv érdekes és könnyű stílusban íródott és olvasóinknak a legmelegebben ajánljuk.

Ara 100 lei és portó.

Beszerezhető: Kiadóhivatalunkban.

A férfi (főnyesen): Ahá, hát ez a baj! És az, hogy magával nem táncoltam, ugy-e?

A leány (ismét elpirul): Ha éppen tudni akarja, az is baj. Nem tartja neveltségnek, hogy naponta együtt vagyunk itt a hegyekben és esténként következetesen nem táncol velem?

A férfi (nevetve): Ó, ezt maga nem érti. Más a sport és más a tánc. És azon felül ez férfi-taktika.

A leány (gúnyosan): Értem. Ha valaki mindénáron el akar venni egy amerikai pénzeszsákcokkát, akkor csak a tánc terem síma partkeltjén foglalkozik vele. Ahol nem érheti semmi baj, ahol csontocskái nem törhetnek össze. Mert akkor mi lenne a milliokkal? Így, kint a bércek között, jó az én társaságom is.

A férfi (esendesen befelé mosolyog): Nem tagadom, de azért a tánc- és síelméletben nincs igaza.

A leány (makacsul): De igazam van.

A férfi: Nincs igaza.

A leány: De, de.

A férfi: Nincs! De miért veszekszik velem mindig? Ez gyanus.

A leány (haragosan): Maga nemcsak nevelten, de szemtelen is.

A férfi (csodálkozva): En? Csak nem értem magát. No, jöjjön ide le szépen.

A leány (konokul): Jöjjön fel maga, ha térszik.

A férfi: Magának könnyebb lejönni.

A kiegészítő konkordátum államjogi elismerésének kérdése a legfelsőbb bíróság előtt

A külügyminisztérium kérésére ismét elhalasztották a tárgyalást

Bucuresti. Saját tud. A Státus öt semmitőszéki pörében kedde volt ismét kitérve a tárgyalás. Tudvalevőleg a Státus két perében a eluji piarista leplom, gimnázium és más eluji épületek ügyében a közoktatásügyi minisztériummal áll szemben. Két pörben a eluji Gazdasági Akadémia épületére vonatkozólag a földművelésügyi minisztériummal, egyben pedig a sibiui Teréz-árvaház ügyében a munkügyi minisztériummal.

E perek eldöntése lényeges mértékben függ attól, hogy az 1932 május 30-iki római egyezményt, amely a konkordátumot kiegészíti, köte-

lező erejűnek ismeri-e el a Semmitőszék, vagy sem? Minthogy az alsóbbfokú bíróságok tagadásba vették annak érvényességét, így a Casatia tegnapi döntése nemcsak a Státusra nézve, hanem külpolitikai szempontból is, igen nagyjelentőségű lett volna.

A döntés azonban nem történt meg, mert a külügyminisztérium megkeresésére az érdekelt minisztériumok ügyvédjei a per elnapolását kérték, a Státus képviselőjében megjelent Gyárfás Elemér szenátor hozzájárulásával. A semmitőszéki tárgyaláson megjelent Balázs András kanonok, státusi előadó is.

Pénteken délelőtt hirdetnek ítéletet Rákosi Mátyás fölött

Rákosi az utolsó szó jogán, Tisza István emlékét próbálta sértegetni

Budapestről jelentik: Kedden délután, a Rákosi-ügy főtárgyalásán Tamás ügyész reflektálva a védő fejtegetéseire, azt kérdezi, hogy miért legyen joga megbüntetni az igazságszolgáltatásnak a cselédeket, akik az utasításokat hajtották végre és nem azokat, akik kiadták ezeket az utasításokat. Ha a terroristák felett lehetett itélkezni, akkor miért ne lehessen a népbiztosok felett is.

Ezután Lengyel Zoltán dr. a vádlott második védője az ügyész szavaira válaszolva, hangzottatta, hogy egyetlen tanuvallomás sem hangzott el arról, mintha Rákosi bujtogatta volna Szamuellit a bűncselekmények elkövetésére. Szeretné, ha nem csinálnának Rákosiból nagyobb mártírt, mint amilyent elvtársai csináltak belőle.

Az elnök megkérdezte ezután Rákosit, hogy az utolsó szó jogán kíván-e valamit felhozni mentésére?

— Igen — válaszolta Rákosi.

Szemék elnök: Akkor figyelmeztetem, hogy a védekezés szabadsága nem jelenti azt, hogy ebben a tárgyalóteremben tiltott társadalmi irányzatok érdekében propagandabeszédet tarthasson.

Tisza István emlékét sértegeti Rákosi.

Rákosi: Az egyik legfőbb vád ellenem az, hogy a terrorizmust elősegítettem és a törvényes rend helyreállítására irányuló törekvéseket letörtem. Ezzel szemben az az igazság, hogy teljes erőmmel harcoltam a rend helyreállításáért. Be akarom bizonyítani az ügyész úr állításával szemben, hogy a kommunisták nemcsak rombolni, hanem építeni is tudtak.

Az elnök azonban itt közbeszólt és kijelentette ismét, nem engedi meg, hogy beszéljen olyan társadalmi irány érdekében, amelyet Magyarországon törvény üldöz.

Rákosi tovább folytatja beszédét és azt mondja, hogy Tisza, a polgári burzsoázia vezére, először ellenezte a háborút. Később azon-

Grippa

megelőzésére használjon Togal-t, 3 tablettáig naponta. — Teljes siker.

Grippa megbetegedés

esetben gyorsan gyógyít a

Togal

Elismert fájdalomcsillapító és bakteriumölő.

A Togal — szerencsés összetételű fogva — mint kitünő belső fertőtlenítő erősen lázcsökkentő hatású.

A betegség kiújulásától megóvja Ön a rendszeres Togal kezelést. — Kérdezze meg orvosát.

Gyógyszertárakban és Drogériákban Lej 02.- és Lej 130.— A Togal-tabletta svájci készítmény.

ban beadta a derekát...
 Elnök: Kitételeiért rendreutasítom. Tisza István emléke szent és nem engedhetem meg, hogy itt a törvényszék előtt gyalázzák. Tisza István nem a burzsoázia képviselője, hanem a magyar gondolat mártírja volt.
 Majd Rákosi azt mondja, hogy Karolyi Mihály uralma alatt a kormány egyenesen a kommunisták malmára hajtotta a vizet. A szociálistáknak pedig nem volt programjuk ahhoz, hogy a hatalmat a kezükben tartásuk, csak a kommunistáknak. Ezért vették őt az uralmat.
 Délután negyed négykor ért véget a tárgyalás és ekkor az elnök közölte, hogy az ítéletet pénteken délelőtt 10 órakor fogja kihirdetni.

Csütörtökön utójjára BULLDOG DRUMOND izgalmos bűnügyi regénye filmen. Ronald Colmannel!

CAPITOL

Péntektől:
 Ioan Crawford és Clark Gable együtt
Első meg a második.

A leány: Magának, a híres sí és táncbajnokoknak semmi sem lehet nehéz.
 A férfi (nevetve): No, ne csacsiskodjék. Mert ha nem jön le, én megyek föl, de akkor...
 A leány (gúnyos akar lenni, de boldogan megragadja): De akkor?
 A férfi (lassan elindul fel a meredeken): Majd meglátja!
 A leány (védekezően teszi maga előtt keresztbe a két sítót és fölényeskedve mondja): Majd meglátjuk!
 A férfi (föler a meredekre és megáll a leány mellett. Aztán körülnéz): Tudja, egyébként meglehetősen vakmerőség magától, hogy egyedül jön ki erre a hegygerincre. Köröskörül csupa szakadék. Nem fél?
 A leány: Nem.
 A férfi: Most, vagy egyáltalán nem fél?
 A leány (gúnyosan): Még hozzá beképzelt is. Megnyuglatom, most sem félek és semmikor sem félek.
 A férfi (gúnyosan): Bátor hajadon.
 A leány (szintén gúnyosan): Mindenesetre bátrabb, mint a maga amerikai misse. Én nem félek a csontjaimat a szakadékoktól. Igaz, hogy nincsenek is millióm.
 A férfi: Ugy látszik, nagyon szereti ezt a nótát.
 A leány (makaesul): Ugy látszik maga szereti fölényesen a gazdag amerikaiakat.
 A férfi (elnéz a bércek és a völgyek fölött):

Mondja Elly, miért akar mindenáron veszekedni. Nézze, milyen tiszta, békés, fehér minden. Az ember arcát pirosra csípi a friss levegő, homlokát megtisztítja a bálterem parfümös illatától, itt nem lehet hallani a rumba vad ritmusát, női ékszeres helyett a fák, a hegyek és völgyek csillognak gyémántként. És hallja lentről, a város tornyaiból, milyen tisztán szűrődik fel ide a harangszó? Csak olyan csacsi lányok, mint maga, képesek ilyenkor veszekedni. Ahelyett, hogy kinyitná ilyenkor a szemét s belednézne a szikrázó ragyogásba, vagy lehunyná a szemét és átengedné az arcát a nap simogató déli melegének és nem gondolna a zűrös, boldog világra, amelyet odalent a szálló jelent. De csacsi is tud lenni egy ilyen bolondos, csitri lány, mint maga, Elly!
 (A leány felnéz a férfi arcába és csodálkozva látja, hogy az arc most békés, nyugodt és tiszta. A férfi nem néz a lányra, hanem a ragyogó messzeséget, a tiszta magasságokat öleli át szemével és kinyújtott jobbja vibrál a szűzi levegőben, ahogy lemutat a völgyekre és a tényleg hegyoldalakra. A leány egy ideig nézi a kinyújtott, erős, keztyűs férfikezet, aztán valami végtelen béke és szelid nyugalom ömlik a szívére. És szomjasan hallgatja a férfi szavainak muzsikáját. Valami leírhatatlan, ismeretlen tavaszi zsongás úszik a levegőben, mintha láthatatlan paecirták trilláznának a hőtenger fölött s láthatatlan virágok pattannának fel a szakadé-

kok szélén. Csak nézi, nézi a férfi kinyújtott jobbát s mintha varázslat és igézet szállana meg, lassan lehunyja a szemét és feje öntudatlanul a férfi vállára esik. A férfi mosolyogva, kimondhatatlan gyöngédséggel fordítja a vállán pihenő leányfő felé arcát és nagyon finoman, nagyon szeliden, csak egy pillanatra megsókolja a leány kissé kinyitott piros száját. Mérhettelen csend és végtelen béke az egész tájék. A tiszta magasságban csak a nap mosolygós és mosolyától millió és millió hókristály gyémántpora kezd tavaszi táncba. Percek mulnak így el. A férfi és a leány egymáshoz simulva áll a szűzi bércek magasságában.)
 A leány (lasan fölemeli a fejét): Menjünk, édes, de ne a megszokott úton. Egy negyed óra alatt lesiklunk a városba.
 A leány (csodálkozva): A városba?
 A férfi (tréfás fölényeskedéssel): Igen. Kénytelen vagyok betérni egy kis ékszerüzletbe és valami varázsgyűrűfélét vásárolni. Mert tudja, Elly, este vacsora után ismét tánc és az ilyen magamfajta komisz férfi esetleg nem tudna ellenállni holmi amerikai pénzeszákoeskák csábításának...
 A leány (belecsip a férfi karjába, boldogan): Csacsi...
 (A két ember elindult lefelé, a völgy felé, boldogan, jókedűen. A kanyarodókban úgy porzik utánuk a hó, mintha láthatatlan angyalkezek gyémántporral hintenék be nyomukat.)

A francia képviselőház egyhangú helyesléssel fogadta Flandin miniszterelnöknek a londoni megállapodásokról szóló beszámolóját

Németország közreműködése nélkül zsákutcába jutott a nemzetközi helyzet — mondotta a szónok. Élénk mozgás Berlinben és Genfben

Párizsból jelentik: A képviselőház keddi ülésén még az ülés megkezdése előtt látható volt, hogy a képviselőház túlnyomó része örömmel és megelégedéssel fogadta a londoni megállapodásokról szóló beszámolóját. Csak néhány szélső jobboldali képviselő hangoztatott aggodalmakat arra nézve, hogy a francia és angol kormányok talán még sem olyan egységesek a közös védelempolitika megvitélésében, mint ahogyan azt a londoni kommuniké feltüntetni akarja. A szélső baloldali viszont attól fél, hogy a szovjet-orosz részről szorgalmazott keleti paktum feleslegessé válik, tekintettel arra, hogy egyrészt a Rómában tervbe vitt közép-európai egyezmény Kelet-Európában is biztosítja a békét másrészt pedig nyugateurópai légvédelmi egyezmény megkötése Franciaországnak is kellő biztonságot nyújt.

Különböző interpellációkra válaszolva, Flandin a következőket mondotta a tárgybán: — Nagyon jól tudjuk, hogy Németország olyan mértékben fegyverkezik, mely messze túlhaladja a békeszerződések rendelkezéseit. Másrészt számolni kellett azzal is, hogy Németországnak a Népszövetségből és a leszerelési konferenciáról való kiválása egészen új helyzetet teremtett, amennyiben megzavarta az együttműködést és lehetetlenné tette a tárgyalások folytatását. Miután a francia kormány ki akart jutni a zsákutcból, elfogadta a londoni meghívást és tárgyalásokat kezdett az angol kormányfővel. A tárgyalás eredményeként a két kormány arra az álláspontra helyezkedett, hogy a leszerelési értekezlet munkáját folytatni kell, s így Németország számára is lehetővé kell tenni a visszatérést.

Hangoztatta Flandin a továbbiakban, hogy nem akar senkivel sem polemizálni kisleltetésű taktikai kérdésekről. Nem ezek a lényegesek, hanem az a legfontosabb, hogy minden nemzet részt vegyen a béke megszilárdításának nagy munkájában.

Minden nemzetnek joga és kötelessége a világ-békén kívül a saját biztonságának kiépítése is. A francia kormány semmiesetre sem adja fel a francia biztonságot. Az általános biztonság garanciája legjobban a tervbe vitt regionális paktumok lehetnek. Ilyen a légvédelmi egyezmény is, amely messzemenően kiegészíti a Locarnói egyezményt.

A képviselőház egyhangú helyesléssel vette tudomásul a miniszterelnök beszámolóját.

A ház ülését megelőzően a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyen Flandin és Laval tájékoztatták minisztertársaikat a londoni eszmecsere eredményéről. Mindkét miniszter nagyjelentőségűnek mondta a tárgyalásokat és hangoztatta, hogy a londoni megállapodás kiinduló pontja lesz az egész Európára kiterjedő nemzetközi tanácskozásoknak, amelyeknek célja az európai béke megszervezése.

Az olasz sajtó szerint Németország előtt megnyílt az út az együttműködésre.

Rómából jelentik: Az olasz sajtó a legnagyobb részletességgel foglalkozik a londoni megállapodásokról. A lapok egyhangúan arra a következtetésre jutnak, hogy Németország számára most már nyitva áll az út ismét csatlakozni a nyugateurópai nagyhatalmak együttműködéséhez. A *Giornale d'Italia* szerint mintegy elismerték a versaillesi szerződés 5-ik pontjának megszüntetését. Olaszország felfogása ismét diadalmasnak mondható. Olaszország min-

dig hangoztatta a szerződések megváltoztathatóságát és a most elfogadott fegyverkezési rendelkezés a versaillesi szerződés módosítását jelenti. Olaszország mindig támogatta az ily irányú mozgalmat, csak azt zárta ki, hogy ezt a változtatást egyoldalúan hajtsák végre. Az olasz sajtó természetesen találja, hogy az egyenjogúságot nem lehet Ausztriától és Magyarországtól sem megtagadni. Ez különben a dunai együttműködés feltétele is.

Egész napig tartó tanácskozások folynak Hitler dolgozószobájában. Genfben visszaváriák a németeket, Prágában és Moszkvában elégedetlenek.

Berlinből jelentik: A kancellári palotában kedden nagy élénkség uralkodott. Hitler dolgozószobájában egymásnak adták a kllincset.

A kormány s a párt vezető egyéniségei is fontos tanácskozásokat folytattak. A tanácskozások a kora délelőtti óráktól késő estig tartottak és kölségtelenül a londoni megállapodásra vonatkoztak.

Genfből jelentik: Népszövetségi körökben megelégedéssel és örömmel vették tudomásul a londoni megállapodást. Genfben úgy látják, hogy Németországnak a Népszövetségbe való visszatérése nem utolsósorban akadályokba ütközött. Németország 1933 október 14-én jelentette be kilépését, ez pedig végérvényessé csak két év múlva, vagyis ez év októberében válik.

Londonból jelentik: A lapok jórésze azon a véleményen van, hogy a megállapodás fölségessé teszi a Franciaország és Oroszország között tervezett szövetségi rendszert. Emiatt a tervezett szövetség érdekkörét a megállapodás la- zítani fogja.

A *Daily Herald* szerint Prága és Moszkva elégedetlenek. A *News Chronicle* is megállapítja, hogy a bírálat főként keletről várható, mert Csehszlovákiát nagyon idegesíti a keleti

ALKOHOL-LAL SPANYOLNÁTHA ellen védekezni helytelen. Csak szervezetét gyöngíti ezzel a kezeléssel!

GEN sok ember abban a tévhitben él, hogy a spanyolnátha és influenza legjobb ellenszere az alkohol. Nagy tévedés! Az alkohol gyengíti a szervezet ellenállóképességét és ezáltal még jobban ki van téve fertőzéseknek. Az influenza, spanyolnátha, mandulagyulladás egyetlen ellenszere a szá- és a torok állandó fertőtlenítése. Erre a célra egyjobban a jóízű ANACOT pasztilla felel meg. Aktív formaldehid tartalma miatt fogva elpusztítja a baktériumokat és megóv a fertőzésektől. Szopogasson állandóan jóízű ANACOT pasztillát. Hatása biztos, mert a garatnak azokat a mélyebben fekvő részét is fertőtleníti, ahová obliógtóvizek nem hatolnak be.

30 pasztillát tartalmazó fiola 37.— lel.

A Dr. WANDER üzemek készítménye

egyezmény kilátásainak gyengülése. Ugyanez okból aggodalmaskodik a szovjet is, amely eddig még nem is nyilatkozott.

Uj békekonferencia Brüsszelben

Londonból jelentik: Az új békekonferencia, amelyen a nagyhatalmak hozzá akarnak járulni Európa újjáépítéséhez, Brüsszelben ül össze. A *Star* szerint a légvédelmi egyezmény-

ben érdekelt öt hatalom állásfoglalásának közismertté válása után az angol kormány azonnal összehívja a londoni megállapodásban tervbe-vett öthatalmi konferenciát.

Még kísértenek a londoni egyezmény után is a háborús aggodalmak

Hamis hírek az egyezmény megtorpedozására. Dél-Afrika nem vállal háborus közösségei Angliával. Csehszlovákia nagy felkészülése a gáztámadások elleni védelemre

Londonból jelentik: A konzervatívparti *Morning Post* diplomáciai levelezője szerint nincs semmi alapja annak a hírnak, hogy amennyiben Németország a francia-angol javaslatot elutasítaná, azesetre tervbevétték a Németország elleni légvédelmi szerződés megkötését. Ezt a hírt — a lap szerint — angol hivatalos helyen határozottan cáfolják. Könnyen meg lehet, hogy a hírt a meggyőzés elgáncsolása céljából röptették világgá.

Londonból jelentik: Az angol birodalom sajtóérdekltségei öt év óta a birodalom különböző államaiban értekezletekre szoktak összegyűlni. Az idén a Délafrikai Dominium fővárosában, Fokvárosban tartották meg az ötödik sajtóértekezletet. Ez alkalommal Pirov, dél-afrikai hadügyminiszter kijelentette, hogy Dél-Afrikában nincs ugyan angolellenes hangulat, de nincs olyan érdekközösségi érzés se, mely az angol anyaállamot a háboruba is követné. Eddigi tapasztalatai alapján megállapíthatja, hogy amennyiben az angol anyaállam Dél-

Afrikától háborús együttműködést kívánna, akkor emiatt Dél-Afrikában nagymérvű zavargások támadnának, vagy éppen polgárháború törne ki. Ezért tehát Dél-Afrika nem vállalhatja azt a kötelezettséget, hogy támogassa Angliát, ha ő a maga külön európai érdekei miatt háborúba keverednék.

Pirov ezzel választ adott a londoni egyezményre vonatkozólag is.

Prágából jelentik: A cseh kormány a keddi minisztertanácsban repülő- és gázvédelmi javaslatot fogadott el, amelynek messzemenő intézkedéseire az eddig ismeretes hasonló kormányrendeletek között a világon nincs példa. A törvényjavaslat kimondja, hogy hivatalos felszólításra minden cseh állampolgár köteles a háborús készülékgyártói számára államilag engedélyezett típusú gázvédelmi felszerelést beszerezni és jó állapotban tartani. Az építetők, épülettulajdonosok kötelesek gázvédelmi fedezékeket építeni, azokat rendszeresen tartani. Minden köz- és magánépület számára fedezékről és gázlárőrrel köteles gondoskodni.

APOLÓ-MOZGÓ
ROTHSCHILDOK
A világ pénzfejedelmeinek magánélete.
Császárok, miniszterek térdrehajlása a pénz előtt.

Budapesti levél

Fájdalmas tanulságok

(Jegyzetek a Rákosi-bűnper aktáira.)

Budapest, 1935. február 4.

Ha a tágas tárgyalóterem padjában ülve néhány percig behunyja szemét az ember s engedni lelkére zuhanni a szavak és képek vízionárius, szörnyű összevisszaságát, valóban úgy érzi, mintha kísértetek táncolnának körülötte. Károlyi, Kun Béla, Szamuely s a terrorista legények... Izsák, Kalocsa, Dunapentele ártatlan áldozatai... és a többiek mind... mind... akik akkor éltek, ölték vagy meghaltak... most egyszeribe megjelennek itt a tanúk vallo-másának ébresztő szavaiban s követelik, hogy kinyissuk rájuk a szemünket, hogy megnézzük és — meghallgassuk őket!... Szavak dörömbölnek a dobhártyánkon: lánchídi csata... katonákat lázító demagógok... kegyetlen parancsokat osztó aantonlamissziók... Képek tolnak behunyó szemünk elé: börtöni ebéd a kommunista foglyokkal, ahol az asztalfőn az igazságügyminisztérium akkori börtönfelügyelője ül... az Alföldre vágató terror-vonatok... agyonlőtt vagy puskatussal agyonvert papok... akasztásra előkészített férjük lába alól a szá-molyt kirugó tébolyult asszonyok és anyák!... S ezekben a szavakban, ezekben a képekben fel-támad az egész szörnyű múlt: 1918 őszének és 1919 tavaszának minden rémsége... Amit már kezdünk elfelejteni... Amikre szeretnénk fá-tyolt borítani, mint egy rossz álmra, mert szé-gyelljük; mert valahányszor rá gondolunk, gyá-váknak, hitványoknak, bűnösöknek kell érezni magunkat!... Hiszen nem Károlyiék, Kun Bé-léék, Szamuelyiék érdeme csupán, hogy 8—9 hónapig uralkodni tudtak ezen a földrészen, ha-nem a mi gyengeségünk is! Nem ők győzték le, — mi hagytuk el, mi adtuk át, mi árultuk el a nemzetet!... Mit... akik most itt va-gyunk... akik akkor is éltünk s eltűrtük azt, hogy ez a párszáz hitvány féreg rátelepedjék testünkre és lelkünkre s belénk vájja undok csápjait!... Annak a sokszáz ártatlan áldozat-nak vére, akiket megkínzott és megölt a kom-mün kegyetlensége, mi ellenünk is bosszúért kiált az égből!... Ezért remegünk és reszke-lünk, ezért hunyjuk be a szemünket, amikor ennek a múltnak felclősségre vonó szellemei, mint kínzó kísértetek megjelennek és beszélni kezdenek a törvényszéki tárgyalóterem zord csendjében...

Sokan kérdezték tőlem, mi szükség volt erre a tárgyalásra, a múlt rémségeinek kitero-gatására napokon keresztül?... Miért nem in-tézte el a bíróság az ügyet sommásan, rövidesen, hiszen napnál világosabb a vádlott bűnös-sége!... Régen megérdemelte már a hőhér-kötelet!...

Hát ezért!... Miértünk, a polgári társad-alom felélesztése, felrázása végett volt szük-ség a tárgyalásra. Hogy 15 év távlatából újból szemügyre vegyük akkori magunkat s hogy ha van bennünk lelkiismeret és megterési szán-dék, legyünk más, jobb, erősebb jellemek a jö-vőben, mint amilyenek a múltban voltunk!...

Minden okunk megvan rá. Nézzük meg csak jól a vádlottat! Ezt a hízásnak indult, fé-nyes, zsíros képű, kopasz, nagyfejű embert!

Csűrös Emilia:

RIPSZ és ROPSZ

két koccs kiskutya története.
Mühlbeck Károly rajzaival.

Ára: 80 lel.

Kapható: az ERDELYI LAPOK KÖNYV-
OSZTÁLYÁBAN.

Rákosi Mátyást, a magyar szovjet egykori, hir-hedt népbiztosát!... Milyen fölényesen, pökh-endien ül a vádlottak padján... Mintha nem is felette készülné ítélkezni a bíróság, hanem ő ítélkezne a polgári rend gyarlóságai fölött... Ajkbiggyesztve hallgatja a súlyos vádakát; fity-málva legyint a kezével: „ostobaság!” Ha gya-ykori arcátlanlansága miatt az elnök rendre inti, vagy rendbüntetéssel sújtja, felháborodva tiltakozik. Mereven ránéz az orosz szovjet kiküldött újságíróira, mintha azt mondaná: lássátok, ez vagyok én, ennyit vállalok én!...

Pedig Rákosi Mátyás nem is a legször-nyűbb példányja fájának. Voltak és vannak nála gonoszabbak is. Nem is mulasztja el hivatkozni arra, hogy neki közvetlen személyes köze nem volt a gyilkosságokhoz. Ő csak a „szocializálás” népbiztosa volt... De azért nem ítéli el most sem a terrorcselekményeket... „Ez szükség-szerű vejejárója a forradalomnak!” — jelenti ki akadémikus nyugalommal. — Szamuelyvel szemben egyetlen elítélő szava sincs. „A köte-lességet teljesítette!”... Lehet, hogy itt-ott túl-zásba esett, — ez azonban nem rika eset az olyan mozgalmas időkben!... És ezt Rákosi Mátyás, a vádlott mondja, néhány nappal az ítélet előtt... Rákosi Mátyás, a nyárspolgárnak indult könyvelő, akit nem a szükség, hanem tör-ténelmi kényszer, hanem egyesgyedül a galilei kör szelleme tett forradalmárrá!... Az a szel-lem, amely ma is él, fertőz és munkálkodik an-nak a fiataloságnak lelkében, amely a keresztény eszméktől és erkölcsöktől születésénél és nevelt-ségénél fogva távol áll.

Meg kell borzadnunk annak az ismeretlen erőnek láttán, ami ezt a zsíros képű nyárspol-gárt kilendítette a könyvelői pulpitus mögül; sorozatos gyilkosságok értelmi szerzőjévé vadít-totta és vakmerővé teszi most is, hogy ne resz-keve és remegve, hanem felemelt fejvel, gögö-sen, gúnyosan várja ítéletét... — Ez az erő ide is betört, ebbe a tárgyalóterembe, a szovjetsajtó ana két kiküldöttjének személyében, akik el-lenörizni jöttek a tárgyalást s egyben dokumen-tálni azt, hogy a bolsevista világhatalom szan-tontartja, felkeresi és minden erkölcsi és fiz-i-kai hatalmával védi a maga „hősei”-t. Olvasunk róla, hogy Moszkva naponként érdeklődik az ügy menete iránt. Biztosak vagyunk benne, hogy meg fogja kísérni az ítélet végrehajtásá-nak megakadályozását is... Hol van még egy eszme, egy világnézet — a kereszténységet ma-gát sem véve ki. — amelynek képviselői így összetartanak, világrészekben keresztül és így védenék egymást!... Nem kell-e ezzel az erő-vel, ezzel a világnézettel szemben az egész pol-gári társadalomnak, mint egy embernek feltá-madni és szembeszállni!... Lehet-e meg várni, amikor szemtől-szembe látjuk, hogy még a vádlottak padjáról is ránkivágyog az ellen-tél gögös hatalomtudata. Erősebbnek, szervezet-tebbnek érezzük-e most magunkat, mint 1918-ban? Nemcsak Magyarországon, — másutt is!... Vagy amint félünk attól, hogy váratlanul, lepve és lopva erőt vehet rajtunk?...

Nézzük csak azokat a szánalmas figurákat, akiket mint tanukat vonultat fel a bíróság!... Csupa volt miniszterek: a forradalom első hó-napjainak hatalombirtokosai... Nem tudunk el-lenük védekezni!... — vallják szinte egy-öntetűen. „Nem ismerjük őket eléggé...” — „Váratlanul ért bennünket a betörésük...” — „Nem voltunk tisztában a helyzettel...” A hata-lom a szociáldemokrata-párt és a katonalanás kezében volt!... — „Engem egy népgyűlésen megverték és meggrugdostak...” — panaszo-lja az akkori igazságügyminiszter. (Borzalom!) — „Nekem Károlyi erről egy szót se szólt...” — „mentegéti magát a belügyminiszter...” — „Csak a sajtóból értesültem a hatalom átadásá-ról...” — ismeri be a harmadik.

Az ember szeretne feugrani s rájuk ordi-tani: „Hát akkor, miért maradtatok a helyete-ken, miért bitoroltatok a hatalom látszatát, ha ennyire vakok, gyávák és férfiatlanok vol-tatok?... Miért nem vertétek félre legalább a ha-rangokat, hogy mindenki, aki még férfi volt ak-kor ebben az országban, sietett volna a kezdődő tüzet eloltani!...”

S míg ezek a számonkérő gondolatok agyunkban lázadnak, részvételt párosult tisz-telettel nézzük a tárgyalás elnökét, aki ember-feletti nyugalommal és türelemmel egyedül viaskodik itt, ebben a komor tárgyalóteremben a múlt sötét kísérteteivel s ezzel az élő, jelen-lévő ellenféllel, aki szemtelen modorának és bolsevista gögöjének egész arzenáljával vonul fel az eljárási szabályok által kötelezett bírósággal szemben. Szeretnők felvetni a kérdést — nem-csak itt, hanem mindenütt, ahol hasonló a hely-zet, — nem volna-e itt az ideje megreformálni azt a túl liberálisan felépített eljárási rendtar-tást, amely az ilyen Rákosi Mátyásoknak módot és alkalmat nyújt arra, hogy a vádlottak padját büntetlenül a legfektelenebb propaganda szó-székül használják fel s gúnyosan szemébe vi-gyorogjanak annak a bíróságnak, amely felet-tük ítélkezni hivatott s annak a társadalomnak, amelyet ez a bíróság velük szemben képvisel... Számítalan tanu vallotta, hogy a forradalmi tör-vényszékek nem hallgatták ki a vádlottakat, ha-nem egyszeri tekintet után akasztófa alá kül-dötték. Maga Rákosi Mátyás is elismerte, hogy „sem idő nem volt rá, sem értelme nem volt a hosszadalmas tárgyalásnak”. Miért legyen csak a polgári bíróság kötelezve velük szemben an-nak az emberséges, méltányos eljárási szabály-zatnak betartására, amelyet ők figyelembe sem vettek, s amely most is gúnylányuk és szemle-lenségük védőpajza egyszerre?

Ez is egyik tanulsága lehetne annak a per-nek, amelynek folyamatát és kimenetelét érdeklődéssel figyeli az egész világ, mert benne, mint laboratóriumi górcsőben, a fertőzés veszedelme nélkül szemlélheti a bolsevizmus baktérium-flórájának szörnyű pusztítását egy szerencsétlen nép történetében. L. L.

A keresztény tudomány könyvei

Dr Erdely Ferenc:	131 lel.
Kant vallásérkölcsei világnézete	131 lel.
Hartmann Grisar:	
Luther Márton élete	383 "
Balanyi György:	
A római kérdés	207 "
Dr Pitroff Pál:	
Bevezetés az esztétikába	100 "
Kühár Flóris:	
A vallásbölcselet főkérdései	163 "
Dr Mihelics Vid:	
Az új szociális állam	131 "
Dr Meichár Kálmán:	
A zsinatok	125 "
Szalay Jeromos:	
Szent Benedek élete és műve	163 "
Schütz Antal:	
Krisztus	185 "
Balogh Albin:	
Pannonia öskereszténysége	131 "
Schütz Antal:	
A házasság (tiz előadás)	100 "
Dr Galos László:	
A Szentlélekisten	131 "
Dr Zoltán Vermund:	
Szent Anzelm	100 "
Lendvai István:	
Roma tornyai alatti	120 "
Dr Poizovics Ivan:	
A la... szerződés (a Szentsek nemzetközi jogi helyzete	130 "
Dr Kálmár Gusztáv:	
Négy világrész földje és népei	156 "
Szalay Jeromos:	
A katolikus gondolat az ujkori Franciaországban	156 "

Kaphatók az ERDELYI LAPOK könyvostá-
lyában, Oradea (Nagyvárad), Strada Regale
Carol II. No. 5.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Bulföldi Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **Dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 12. — Telefon 502.

Kéziratokat nem örvényünk meg és nem adunk vissza.
Csak a választékos megválaszolatokra válaszolunk.

Zürichi zárlat. Párizs 20.38, London 15.16 fél.
Newyork 310 ónyolcad, Brüsszel 72.10, Milánó
26.20, Madrid 42.22 fél, Amszterdam 209, Berlin
124, Bécs — schilling 57.60, Prága 12.91 fél, Bel-
grád 702, București 305.

Meghalt dr. Csipak Lajos kanonok édesanyja.
Mercuria-Ciuc. Saját tud. Hétfőn, hajnali négy
órákor a római katolikus fővelőntézetben meg-
halt öz. Csipak Györgyné szül. Sirokmán Róz-
ália, életének 83-ik évében. Elhunyt édes-
anyja volt dr. Csipak Lajos főgimnáziumi tan-
ár, szeminariumi igazgató, kanonoknak. Az el-
hunyt mairóna mintaképe volt a jószágos, imád-
ságos lelkű édesanyjának. A fővelőntézetben,
ahol szerény kis szobában töltötte a szolid békes-
ség és Istenváró nyugalom éveit: valóságos
édesanyja volt a bennlakó száz székelő fiúnak,
akiknek édesanyját a szeretet szavával, megb-
csátással, anjai megértéssel pótolta. Aggkori vég-
elgyengülésben és kanonok fia karjaiban lehell-
hetette ki lelkét. Nagy részvét mellett helyezték
örök nyugalomra.

Román megemlékezés Apponyi Albertről.
Cluj. Saját tud. Ion Dragu, a külügyi sajtóosz-
tály igazgatója, tegnap este „Diplomata sziluet-
tek” címen előadást tartott a vármegyéhez. A
termet zsúfolásig megtöltötte az érdeklődő hall-
gatóság és feltűnően nagy számmal jelentek meg
a katonatisztek is. Dr. Hattieganu Gyula or-
vostanár, az Astra helyi elnöke üdvözölte a ven-
déget, majd Dragu rátért előadásának a cél-
jára. Tulajdonképpen nem akar egyebet, mint
megrajzolni a légies kontur vonalait azoknak a
politikusoknak, akikről sokat olvasunk a lapok-
ban, de közvetlenül nem nyílt alkalmunk meg-
ismerni őket. Tituleseval kezdte, akinek nemzet-
közi tekintélyét és világszerte elismert szónoki
képességét méltatta. Majd foglalkozott Lavalla,
Paul Boncourt-al, Grandi-val, Pilsudszky marsal-
lal és így végig az összes európai politikusokkal.
Dragu, Apponyi Albertől is megemlékezett, aki-
ről többek között azt mondotta, hogy hazáját a
legtragikusabb körülmények között védte az ő
fanatizmusával és remek egyéni adottságival.
Dragu ünnepelte a hallgatóság, majd este a
helybeli román újságírók vacsorát adtak tiszte-
letére.

**Segítség és gyógyulás mindazoknak,
akik visszértágulatban szenvednek.**

Fontos könyvudonság!

A visszeres láb

**A visszértágulat megelőzése
kezelése
gyógyítása**

Irta: Dr. ENGLANDER ÁRPÁD.

Ez a könyv megtanítja, hogyan szabadul-
hat makacs, fájdalmas és kellemetlen be-
tegségétől.
A tartalomjegyzékből: A visszeres bajok
jelentősége. — A láb vérkeringési visz-
onyai. — Hogyan keletkeznek a visszértágu-
lások? — A visszértágulás tünetei. — A
visszértágulat komplikációi. — A visszér-
tágulat okai. — A visszértágulat diagnózisa.
— A visszértágulat kezelése és gyógyítása.
— Kompressziós kezelés, nyomókötések. —
Műtői kezelés. — A biztos gyógyulás útja.
stb., stb., stb.

E nélkülözhetetlen felvilágosító könyv ára
csak 55 lei és portó.
Beszerezhető: **Kiadóhivatalunkban.**

Dr. Kovácsy Albert közjegyző súlyos balesete.
Targu Mures. Saját tud. Súlyos szerencsétlenség
érte dr. Kovácsy Albert közjegyzőt, volt orsz-
gyűlési képviselőt. Kovácsy közjegyző a kultur-
palota előtti sikos aszfalton elesett és lábát tör-
te. Még az éj folyamán szanatóriumba szállították,
ahol dr. Haltrich Gyula orvos műtétet hajtott
végre a súlyosan sérült közjegyzőn.

**Lugojon és Turdán az influenza miatt
zárva maradnak az iskolák.** Timisoara.
Saját tud. Amíg a bányászati metropolisban az
influenza miatti egyhetes szünet után az isko-
lai előadások megkezdődtek, Lugojon meg-
hosszabbították a szünetet. Az iskolák a jár-
vány terjedésére való tekintettel további intéz-
kedésig zárva maradnak. — Turdai tudósítónk
szerint ott is súlyos mértékben lépett fel az
influenzajárvány. A városban sok beteg van;
sőt a járványok már **holttai is vannak.** Az
iskolákat egyelőre két hétre bezárták.

**Elkobozták Clujon a trafikokból a pesti
könyveket.** Saját tud. Szerdán reggel a monopol
igazgatóságának emberei végigjárták az összes
dohánytüzsdéket és minden pesti könyvet elko-
boztak. Több helyen büntető jegyzőkönyvet vet-
tek fel. A könyvek elkobozása bucaresti minisz-
teri rendeletre történt, valószínűleg a könyvke-
reskedők kérésére.

Párizs egynapos ostromállapotban. Párizsból
jelentik: A multévi Concorde-téri csata szerdai
első évfordulója alkalmából Párizst ostromál-
potba helyezték. A nemzetőrség és rendőrség
csapatai megszállták a fontosabb utvonalatokat és
utcakezesztrádákat. Szerdára virradó hajnalra
az egész helyőrséget riadószükségbe helyezték.
A kormány kiáltványt intézett a lakossághoz, fi-
gyelmeztetve, hogy ne zavarják meg a rendet és
nyugalmat. Szerdán minden gyűlés és csoporto-
sulás tilos.

Megőrült a budapesti Opera primaballerinája.
Budapestről jelentik: Leivkovszky Arankát, a
magyar királyi Operaház primaballerináját ked-
den az elmegyógyintézetbe kellett szállítani. A
ballerinán üldözési mánia tört ki s ezzel egy sz-
epen fejlődő karrier hanyatlott romlásba. Leiv-
kovszky Arankának az utóbbi időben rengeteg
adóssága volt, valószínű, hogy az anyagi tönkre-
menés következtében állott elő végzetes beteg-
sége.

**Géppel tisztítják meg a hótól a bányászati uta-
kat.** Timisoara. Saját tud. A megye nemrégiben
amerikai rendszerű utépítési gépet szerzett be. A
nagy hóra való tekintettel megkísérelték a me-
gyei utakon a hó eltakarítását ezzel a géppel.
Miatán a kísérlet sikerült, a megye déli részén
lévő utakat tisztítják meg. Az autóbusszforgalom-
ban mindazidőig még nagy nehézségek voltak,
hamarosan azonban menetrendszerűen közleked-
hetnek.

**Elárvorezik a pesti „London” szállót, étter-
met és kávéházat.** Budapestről jelentik: A Ber-
lin-téri London szállót, éttermet és kávéházat
szerdán éjszaka bírósági végrehajtók zár alá he-
lyezték. A vendégeket is felszólították, hogy köl-
tőködjének ki, ennek megtörténte után — né-
hány napon belül — megtörténik a szálló bezá-
rása. A szállót főként házbérlőházak fejében
elárvorezik.

A maharadzsa és a szegény brahmin. Kalkut-
tából írják: A minap Travancoreban nagy pom-
pával ment végbe a travancorei maharadzsa
egy szegény brahmin családnál való látogatása.
A maharadzsa nagy kísérettel jelent meg a brah-
min házában és gazdagon megajándékozta a
családfőt, valamint a család mindazok tagját,
majd a családdal együtt a templomba vonult,
ahol ünnepi szertartáson vett részt. A látogatás
a következő eseményre vezethető vissza: Néhány
évszázaddal ezelőtt a brahmin egyik őse meg-
mentette az akkori travancorei uralkodó életét.
Az uralkodó hálából felszólította a brahmint, fe-
jezze ki előtte kívánságát, amelyet ő legnagyobb
örömmel teljesíteni fog. A brahmin hosszú ideig
gondolkodott, majd kijelentette, hogy egyetlen
kívánsága az, hogy az államfő tegyen hivatalos
látogatást szerény házában. Azóta a maharad-
zsa minden utódja kötelességének tartotta, hogy
legnagyobb fényvel látogatást tegyen a brahmin
őseinél.

Egy német kocsmárosné ünneplése. A „Zur
Lindenfirtn” nagy népszerűségnek örvendő
kocsmárosnéjét néhány nappal ezelőtt páratlan
ünneplésben részesítették Németországban. Bonn
városának polgármestere személyesen ment el
szerencsét kívánni, a város előkelőségeivel és az
egyetemi ifjúsággal együtt Aennchen Schu-
machernek, a szeretett fogadósnak hetvenöt-
dik születésnapjára. Nem hiányzott a rádió mik-
rofonja sem a vidám ünnepegről, amelyen Né-
metország „legjobb mecenakelt asszonyát” él-
tették vendégei és tisztelői. A kedves programot
a kölni leadóállomás közvetítette.

**Az angol parlamentben egy szélső-
baloldali képviselő elősdiéknak nevezte
a királyi család tagjait.** Londonból jelen-
tik: A botrányairól ismert Mac Dower szélső-
baloldali képviselő ismét páratlan botrányt
rendezett az alsóházban. A keddi ülésen
ugyanis élesen támadta a kormányt a munka-
nélküliséggel kapcsolatos politikája miatt, s
támadásában az inparlamentáris kifejezések
özönét zúdította a miniszterekre. A királyi
civilista tételével kapcsolatban a következő
kifejezést használta:

— Ezek az elősdiékek a szegények által te-
remtett vagyomból élnek.

A királyi családra vonatkozó eme súlyos
kifejezésre elemi erővel tört ki a felháborodás
vihara.

Ezeréves sárkányhajót találtak Kínában.
Santung tartományban. Jücseng falucska köz-
lében, nem messze a köszéget védelmező faltól,
egy ház alapjának ásása közben a kínai kulik
igen érdekes leletre akadtak. A Pekingből hi-
vott régészek megállapítása szerint egy ugyne-
vezett sárkányhajóról van szó, amely 1087-ben
kerülhetett a földre. A császár személyes tulaj-
donához tartozó tengeri járműveket nevezték
sárkányhajóknak és ezek többnyire olyan paza-
rul voltak kiállítva, mint a római császárok egy-
kori kárhajói. A kajütökben rengeteg értékes
porcellánt, arany- és ezüstpénzeket, selyemfosz-
lányokat találtak, amelyek mind a Tang-dinasz-
tia korából származnak. A lelet újabb bizony-
sága annak, hogy Kína folyóvíz évezredek folyamán
folyásokat lényegesen változtattak. A hajó an-
ga olyan jókarban van, hogy a tudósok szerint
megfelelő konzerváló eljárással meg tudják men-
teni az enyészettől. A tervek szerint Napking-
ban fogják feállítani a sárkányhajót, amely így
ennek az érdektelen városnak idegenforgalmi
szencziója lesz.

**Összefondosták az idegen kommu-
nistákat Hollandiában.** Amsterdamból
jelentik: A rendőrség hétfőn éjszaka Németer-
szárból idemenekült kommunisták titkos ösz-
szervejvetelén ütött rajta. Tíz német kommunis-
tát, köztük egy volt birodalmi képviselőt, le-
tartóztattak. Valamennyien jogtalanul tartó-
zkodtak Hollandiában. A kommunistáknál tar-
tott házkutatások során megállapítást nyert,
hogy egész Hollandiára kiterjedő kommunista
szervezkedést készítettek elő. Kedden újabb
tizenkét német kommunistát vettek őrizetbe
és további letartóztatások várhatók. Egy hol-
land kommunista képviselő kedden sürgősen
felkereste az igazságügyminisztert, kérve, ne-
hogy áttegyék Németországba a menekülteket.

**A műkedvelő előadások, koncertek, stb. ren-
dezőinek figyelmébe.** Az oradeai pénzügyigazgatóság a következő hirdetményt ad-
ta ki: Felhívjuk a bálak, koncertek és színelő-
adások rendezőit, hogy a látványosságai adóról
szóló törvény 20. szakasza értelmében a letéthez
helyezett garanciát, amennyiben 15 nappal a lát-
ványosságok befejezése után nem váltják vissza
a jegyeket és nem jelentkeznek a fennmaradó
összegért, azt az állam javára írják és semmiféle
indokra hivatkozva vissza nem térítik.

**Minden cukorbetegnek
el kell olvasnia!
MOST JELENT MEG!**

A cukorbeteg kosztja

cukorbetegnek részére.

Irta: dr. HORVAY LAJOS főorvos

A tartalomjegyzékből: Hogyan alakul a cu-
korbeteg kosztja. — A cukor és szénhidrát-
mentes alapkoszt. — Miként használjuk
fel a megengedett szénhidrát-tartalmu élel-
miszereket. — A zsírszegény és fogyókoszt.
— Egy főzeléknep. — Zabliszt-nep és más
szénhidrát-dús napok. — Insulinnal kezelt
cukorbeteg kosztjáról. — A cukorbeteg
gyermek kosztja. — Néhány őszinte tanács
cukorbetegnek részére. — Idényéltapok. —
Konyhareceptek. — Folyadéknap. — Fűsze-
rek. — Levesek. — Kakaó kávé. — Sacha-
rin. — Szalonna. — Tehénturó. — Fehér
kenyér. — Bor és pálinka. — Kompótok. —
Gyomor- és bélbajok. — stb., stb., stb.

**CUKORBETEGEK RÉSZÉRE NÉLKÜ-
LÖZHETETLEN!**

Ara csak: 85 lei és portó.
Kapható: **Kiadóhivatalunkban.**

HEYMAN SZINKÖR

STEFAN ZWEIG novellája után:

MARCELLA CHANTAL (az „Ordonánc” főszereplője) INKIJINOFF
„A M O K”

A Szivgárda betiltása nem vonatkozik a Szív és a Gyermek Szív című lapokra. Folyó évi 28. számunkban közöltük, hogy a belügyminiszter feloszlatta a Szivgárdákat. Ebbe a közleményünkbe azonban hiba csuszott be. Megírtuk ugyanis, hogy a betiltó rendelet nem vonatkozik a Szivgárdista Ujságra. Nem is vonatkozhat, mert ilyen újság nincs. Sőtmaron az Imaapostolság hivatalos lapja jelenik meg a Szív, amely azonban nem a Szivgárda kiadványa, hanem az Imaapostolság hetilapja. Ennek a lapnak van egy gyermekek részére szerkesztett melléklete, a Gyermek Szív. Még egyszer leszeggezzük tehát, hogy a betiltott Szivgárda nincsen összefüggésben az Imaapostolság hivatalos lapjával, a Szívvél, sem pedig gyermekmellékletével, a Gyermekszívvél.

38 ezer letartóztatás volt a múlt évben Ausztriában. Bécsből jelentik: Rövidesen nyilvánosságra kerül az a statisztika, amely szerint Ausztriában az elmúlt évben 38 ezer 132 politikai letartóztatás és 166 ezer 319 házkutatás volt.

Hitelezési csalás miatt elítélt kereskedők. Sätmar. Sajat tud. A törvényszék előtt hitelezési csalás büntetével vádolva állottak hétfőn Hirsch Béla és Hirsch Ödön ardasadai kereskedők. Hirsch Ödön tizenkétezer lei lakbérrel tartozott náziasszonyának és bírósági végzéssel lefoglalták a kereskedő üzletét. Az árverést azonban nem lehetett megtartani, mert közben 2000 leiert Hirsch Ödön eladta üzletét öccsének, Hirsch Bélának. A károsult hitelezési csalás miatt feljelentést tett az ügyészségen. A törvényszék Hirsch Ödönt tizenöt napi elzárásra, öccsét pedig 1500 lei pénzbüntetésre ítélte.

Togal használ, anélkül, hogy ártana! Véleményem a Togal-ról az, hogy a Togal használ, anélkül, hogy ártana. Gyakori, heves fejfájásban szenvedők, különféle szereket használtak, amelyek enyhülést hoztak ugyan, de ugyanakkor vagy a gyomorra, vagy a szívre kellemetlen befolyással voltak. A Togal mesé! Rögtön megszűnnek a leghevesebb fejfájások, anélkül, hogy kellemetlen mellékhatásai volnának. Csillag Mariska, Timisoara. — A Togal gyors és biztos hatású gyógyszer reuma, köszvény, idegzásba és hátizomfájdalmak, álmatlanság, spanyolnátha és hűléses betegségek ellen. Togal kivélasztja a húgysavat, baktériumölő, tehát a bajt gyökerében támadja meg.

Tíz halottja van Sätmaron a spanyolnáthának. Sajat tud. Amint jelentettük, a sätmari főorvosi hivatal rendelkezésére február 8-ig bezárták az összes iskolákat az országsszerte dühöngő spanyolnáthajárvány miatt, de a betiltást előreláthatólag meghosszabbítják, mert a járvány tovább dühöng úgy a városban, mint a környéken. Eddig tíz halottja van a járványnak, amely inkább tíz éven aluli gyermekekből szedte áldozatait.

Törpe elefántok. Londonból jelentik: Sierra Leone partjain gyerekek játszadozás közben érdekes, fogakra emlékeztető csontocskákat szedtek össze a tenger lövényéből. Néhány ilyen „fog” elkerült Londonba is, ahol a British muzeum állatorvostálynak vezetői megállapították, hogy törpe elefántoké volt. A felfedezés nagy feltűnést keltett, annál is inkább mert a törpe elefántok hazájának eddig Afrika keleti partjait tartották.

Kommunista házkutatás alkalmával fegyvert és töltényeket találtak. Mercurea-Ciuc. Sajat tud. Blaga Péter lunca de mijloci csángogazdánál a csendőrség házkutatást rendezett. Kommunista röpiratokat és iratokat nem találtak, hanem több revolvért, fegyvert és katonatöltényt. Az eljárás megindult.

Mi mindenre telt volna a világháború költségeiből? Londonból jelentik: Az angol bekezdésvetés számösszehasonlításainak megállapítása szerint a világháború összesen 80.000 millió fontba került. Ebből az összegből Anglia, az Egyesült Államok, Kanada, Ausztrália, Belgium, Franciaország és Németország minden egyes családjára számára egy-egy 500 font értékű lakoházat lehetne építeni, 200 font értékű butorberendezéssel és 20 font értékű kerttel. Ezenkívül az említett országok minden egyes 20.000 nél népesebb városában 1 millió font költséggel könyvtárat, 2 millió fonttal egyetemet lehetne alapítani, továbbá 125 ezer tanítónak és ugyanannyi apolonőnek évi 200 font fizetést biztosítani.

Rossz tréfával kezdődött, hadbíróssággal végződik. Timisoara. Sajat tud. A gyárkúlvárosi szőlőkben egy Wehrhof Péter nevű esztergályos tréfából összecserélgette a házakon lévő lakásüresedést jelző feliratokat és névtáblákat. Elfogták. Személyi motozás alkalmával lázító tartalmu levél találtak nála. Letartóztatták s a házkutatáskor többek között egy botot talált a rendőrség, amelyben tör is van s amelynek a fogója egyúttal forgópisztoly. Miután fegyverviselési engedélye nincsen, az ostromállapotra való tekintettel, a veszélyes bot miatt, áttették őt a hadbíróssághoz, ahol az eljárás megindult ellene.

Megszökött a portásfiu a vendég pénzével. Targu-Mures. Sajat tud. Iekovics Samuel oradeai utazó néhány hét előtt átadott Mester Sándor szállodai portásnak 40.000 leit, hogy postára adja cége részére. A portásfiu azonban a pénzzel megszökött. Országos körözés nyomán a rendőrség megállapította, hogy Mester Sándor Ada-Kalah szigetén tartózkodik s távirati intézkedésére letartóztatták és utnak indították Targu-Muresre.

De Andriska

szőlőbirtokos

sajáttermésű ó- és úborainak
kicsinybeni kimérése

Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand 8.

Tiltott műtétért a bábán kívül letartóztattak két asszonyt. Mercurea-Ciuc. Sajat tud. Szopos Jánosné simonești szülésznőt már régen figyelik a hatóságok, hogy tiltott műtétet végez. Most sikerült bizonyítékot szerezni ellene, amennyiben jelentették a csendőrségnek, hogy legutóbb Marcu Romulusné báile-tusnadi és Molnar Ida tusnadi lakosokon hajtott végre tiltott műtétet, amelynek következtében mindketten súlyos betegek. Az ügyészség rendelkezésére mindhármukat letartóztatták.

Megkövesedett erdő Kanadában. Kettle Point-nál, a Huron-tó partján egy megkövesedett óriási fatörzs egész erdő felfedezésére vezette a tudósokat, amelynek fái egytől-egyik megkövesedtek. Geológusok szerint a fatörzsek legalább két-háromszázmillió évesek és abból az időből származnak, amikor tengerfenék volt Észak-Amerikának az a része az Ontariótól egészen a Mexikói-öbölig. A fák keresztmetszetén tisztán kivehetők az évgűrök és ezeknek alapján még további érdekes megállapításokat lehet várni.

* Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy belműködésük rendben legyen, ami legegyszerűbben a régóta közismert természetes „Ferenc József” keserűvizet használata által — reggel, éhgyomorra egy fél pohárral — érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangozóan dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető, rendkívül anyhe hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül bekevetkezik.

Lindberget második gyermeke elrablásával fenyegették meg. Newyorkból jelentik: Lindberghet névtelen levelek özönével árasztják el. A levélírók azzal fenyegetnek, hogy másik fiát is elrabolják, ha nem fizet ötezer dollárt és nem gondoskodik arról, hogy Hauptmannnt felmentessék. „Nem ő rabolta el elsőszülött fiadat!” — szól az egyik levél. Lindberghné szüleinek otthonát, ahol a gyermek tartózkodik, éjjel-nappal fegyveres őrség és idomított vérehek őrzik. A gyermekszobát valóságos erődé alakították át, a bejáratnál a villamos riasztó és jelzőkészülékek egész hálózatát szerelték fel.

Öngyilkos banktisztviselő. Salard, bihormegyei községben Paksy Béla 50 éves banktisztviselő szerdán délután revolverével agyonlőtte magát. Paksy Béla hátrahagyott búcsulevelében azt írja, hogy gyógyíthatatlan idegbetegsége vezette végzetes tetteire. Salard községben viszont úgy tudják, hogy a volt banktisztviselőnek súlyos anyagi gondjai voltak az utóbbi időben. Az öngyilkos banktisztviselő eltemetésére az oradei ügyészség megadta az engedélyt.

Reggeli jókedvről gondoskodik a német rádió. A német rádió újítása az, hogy a reggeli programot tréfákkal, humoros elbeszélésekkel kezdi és így hallgatóit jókedvre hangolja, mielőtt azok napi munkájukhoz látnának. Harminc percig tart a kedélyek humorra hangolása, amely a németek szerint éppen annyira hozzátartozik az egészséghez és a jó közérzethez, mint a mi rádiók programjában is szereplő reggeli torna. Az újításnak óriási sikere van és a hallgatók közül sokan azt kérik a rádió vezetőségétől, hogy a reggeli tréfa idejét háromnegyed órára hosszabbítsa meg.

Kifosztották egy öreg házaspárt. Sätmar. Sajat tud. Weis Fischel sätmari lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy amíg feleségével Oradeán járt gyermekeinél, ismeretlen tettesek lakását teljesen kifosztották. Még az ásvneműt is elvitték, semmit se hagytak a lakásban. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Vonaton utaznak Londonba a patkányok. Az angol földművelésügyi miniszterium irányítása alatt valóságos hadjárat indult meg Angliában a patkányok ellen. Legutóbb is patkányokat tartottak, a nagy hideg beállta előtt, amikor a patkányok tömegesen húzódtak a vidékről a városokba. Megfigyelések szerint több száz mérföld távolságra is elmennek a vidéki patkányok és ilyen vándorlások alkalmával előszeretettel veszik igénybe — a tehervonatokat. Egy angol vasúti tisztviselő megfigyelték, hogy a Skócia felé haladó északi tehervonatról rengeteg patkány szállt le és előzönlötte az állomás vendéglőjét.

Leégett az oxfordi egyetem teológiai fakultása.

A nagy viharban hibaválóznak bizonyult a diákok önfeláldozó munkája, akik maguk is segítettek a tűzoltóknak, az épület teljesen a lángok martaléka lett.

KÖZGAZDASÁG

Méhlegelő

Az 1934-ik katasztrófális méhészeti év, melyhez hasonló rossz a krónikákban is alig van feljegyezve, megmutatta, hogy méhlegelő hiányában nincsen nektár, nektár nélkül nincs méz, méz nélkül az amúgy is nagyon szegény méhészlársadalom szűkös viszonyok között kénytelen átvergődni a szigorú telet. Hogy méhhiány penzhiányt von maga után, mindenki tudja, éri s mégis azt látjuk úton-útfélen, hogy a koldusszegény méhészgárda gazdagítja a kaptárgyárosokat, méhészelési eszközkereskedőket, kis vagyonkáját céltalanul áldozta kísérletezésre, de az egyedüli fontos kérdésre a méhlegelő javítására, nem is gondol, sőt az ennek érdekében kifejtett propaganda mintha sértené fülét, nem szégyenli kijelenteni: „Nincs nekem alkalmas bellellem, nincs földbirtokom, én másnak nem dolgozhatok, az én méheim majd csak gyűjtenek valahonnan”.

Aki így beszél vagy érez, azt nem nyugtathatja meg a belső bíró; mivel minden méhtartónak erkölcsi kötelessége a közös cél érdekében megtenni mindent, ami csekély anyagi és fizikai esejétől kitelik. Kutassa fel a vidékén előforduló s körzetében könnyen meghonosítható dűsan mézelő növényeket, az arra alkalmas időben gyűjtse össze azok magvait árokpartokra, vízmosásokra, mesgyékre, sőt kaszálókra való meghonosítás céljából. Ősszel, tavasszal együttérzéssel e köztérre, sőt ezen célra szívesen átengedett magántulajdonra is ültessenek az erdei fákból annyit, hogy a jövő méhészgeneráció áldva emlegesse emléküket.

Szomorú igazság, hogy a méhlegelő javításának érdekében talán nagyobb értékű nyomdafesték fogyott el, mint amennyi annak gyakorlati kivitelére lett fordítva. Fájdalmas sőtétfolt ez a méhészeti kultúra egén. Az ehetsz cukorért való megalázó kunyerálás helyett fel-

emelőbb volna minden egyes emberre és az összesre azon mézelő növények meghonosítása, melyek a hordási házagokat kitöltik s a rablás veszedelmének s következképpen a fertőző méhbetegségek elterjedésének is gátat emelnének.

Meg kell értenie mindenkinek, hogy a méhek életének tulajdonképpen haszna nem abban rejlik, amit a méh a méhésznek nyújt. Elenyésző csekélység ez ahhoz képest, mit a földkereskedő legszorgalmasabb teremtménye a természet háztartásában végez, mivel a méhek látogatása nélkül a növények beporozása létre alig jöhet.

Valótlan állítás különben is, hogy a földszegény emberek tehetetlenek; mert tapasztalatból állítom, készséggel ad helyet bárki az akácnak, hársnak, juharnak, kőrisnek, vadgesztenyének, égerfának, nyárfának, szilfának, orgonának stb. Szívesen fogadják az élősvénynek alkalmas cserjéket, úgymint a díszbokrokat, sőt pénzt is adnak értük, különösen az egresért, ribizskéért, málnáért stb. A mezőgazdák készséggel javítják kaszálóikat baltacimmet, szarvaskeréppel, termelik a lent, lucernát, bükkönnyt, napraforgót, s ha akar, mindenki talál alkalmas helyet, hol meghonosítsa a zsályaféléket, méhfűvet, tarlóvirágot stb.

Nem szükséges, hogy a méhész ember kész botanikus legyen, de keserű kenyérének izletesebbé tétele céljából föltétlenül ismernie kell a dűsan mézelő fákat, cserjéket, takarmány-, konyhakerti, ipari és gyógynövényeket s akkor egy csekély ügyességgel férfit, nőt, ifjat, öregot, urát, parasztot, gazdagot, szegényt, boldogboldogtalant célja elérésére munkába állíthat. Igen ám, csak hogy nem beszélni, hanem tenni kell.

BLÉNESSY KÁROLY.

A bánási iparkamara új elnöke. Timisoara. Saját tud. Jelentettük, hogy Baruch Izidor, a kereskedelmi- és iparkamara időközi bizottságának alelnöke azzal, hogy a vezetésért nem tud már felelősséget vállalni, leköszönt. A kamara időközi bizottsága hétfőn ülést tartott s a lemondást tudomásul vette. Egyben új alelnöknek Bossel Sándor időközi bizottsági tagot, a *Cartea Romaneasca* igazgatóját s a nyomdatulajdonosok szövetségének elnökét választotta meg. A bizottságnak egy taggal való kiegészítésére vonatkozólag a vezetőség tesz előterjesztést Bucurestibe.

Vásárok Reghinben. Reghinből jelentik, hogy az állat- és áruvásárokat február hónapban a következő napokon tartják: Február 11, 12 és 13-án lóvásár, 14, 15, 16, 17 és 18-án szarvasmarha-vásár, február 19-én kárkóvásár.

A világhírű CHARLES BAUDOIN
egyetemi tanár könyvének magyar kiadása.

MOST JELENT MEG!

Az önfegyelmzés művészete

Gyakorlati tanácsokkal és utbaigazításokkal segítségére sietünk ezen könyv útján az olvasónak. Minden művelt ember, aki pontos felvilágosítást akar kapni az emberi lélek titokzatos, eddig úgyszólván teljesen ismeretlen erőiről — olvassa el ezen, eddig már több világhírű pszichológus mellett prof. Baudoin, a lelkielvgyógyászattal foglalkozó orvosok legkiválóbb képviselője.

Ara 100 lei és portó.

Kapható kiedőhivatalunkban.

A kisiparosok is kötelesek alkalmazottairól kimutatást készíteni. Az iparügyi minisztérium rendelete értelmében az iparvállalatok alkalmazottairól készitendő kimutatás a kisiparos műhelyekre is vonatkozik, ennél fogva a kisiparosok is kötelesek alkalmazottairól az iparügyi minisztérium rendelkezésének megfelelően kimutatást készíteni, mely közvetlenül az iparügyi minisztériumnak küldendő be.

Tavasszal megkezdik az északi megyék erdőgazdálkodásának helyreállítását. Sätmar. Saját tud. Az erdőgazdálkodás megmentésére Sassa földművelésügyi miniszternek sikerült 170 millió leit előirányoztatni. Ebből az összegből jelentős rész jut az északi megyéknek is, de különösen Maramures megyének, ahol óriási területeket irtottak ki, de nem történt semmiféle intézkedés a kiirtott erdők pótlására. Ez a helyzet az Avashan is. A tavasszal nagyarányú befásítási munkálkodás kezdődik, mert az illetékes hatóságok belátták, hogy ha a régi gazdálkodást tovább folytatnák, rövidesen külföldre kellene menni fáért. Az északi megyék közül Sätmar, Maramures, Salaj és Somes vármegyékben kerülnek befásítás alá a kiirtott területek.

Vetőmagot kapnak a gazdák. A földművelésügyi minisztérium elhatározta, hogy azon vidékeken, amelyeken a tengeri termése nem volt kielégítő, vetőmagot fog a gazdák között szétosztani. Hasonló kérelem futott be az ország más helyeiről is, amelyeknek gazdái azonban buzát kértek vetőmagként. A földművelésügyi minisztérium a kérelmeket teljesíteni fogja.

Az árpa és zab exportja. A vámvezérgazgatóság utasította a vámhivatalokat, hogy a maránraktárakban felhalmozott árpa és zab exportját csak abban az esetben engedélyezhetik, ha az exportőrök a kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolják, hogy a zab- és árpamennyiséget még január 1-e előtt eladták.

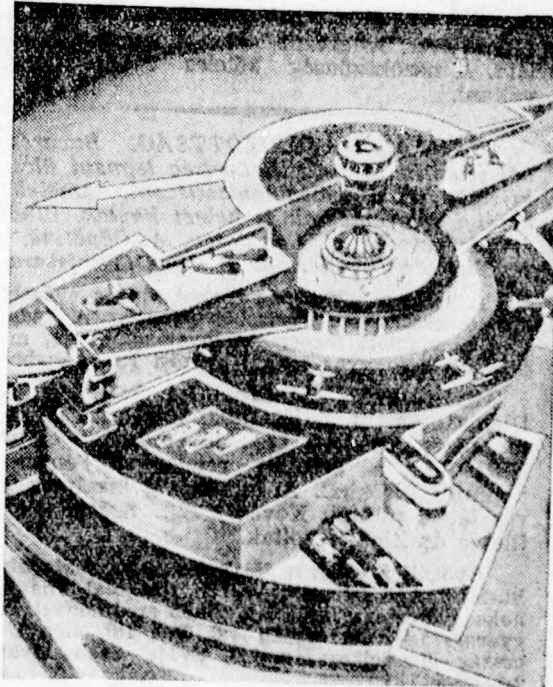
Veszteséggel zárt a tg-muresi kereskedelmi és iparkamara

A kereskedelmi és Iparkamara időközi bizottsága Căpruceanu Melinte elnökletével ülést tartott, amelyen dr. Biró József kamarai főtitkár beszámolót tartott az 1934—35. kereskedelmi év eddig eltelt kilenc hónapjáról. Számszerű adatokkal alátámasztott jelentéséből kitűnt, hogy a székelyföldi kereskedelmi és iparkamara 44 éves fennállása óta az 1934. év volt a legkedvezőtlenebb. A kamarát sokáig fenyegette a megszüntetés veszélye és azt csak a legnagyobb erőfeszítéssel sikerült elhárítani. Treiscaune vármegye megtartása azonban nem sikerült s a kamara helyzetére annyira kiható nagy vármegyét mégis elszakították s emiatt a kamara kénytelen deficitel zárni. Ezután vázolta dr. Biró főtitkár a kereskedelem terén észlelhető kisebb fellendülést, mely az utóbbi hónapokban következett be, bár kereskedőink még mindig nagy nehézséggel küzdenek. A kisipar terén, inkább az építőiparban volt némi munka-lehetőség. Ezekulán a főtitkár rátért azokra a törekvésekre, amelyek még most is a tg-muresi (marosvásárhelyi) kamara megszüntetését célozzák. Megemlítette Barbat sibiui elnöknek legutóbb Bucurestiben tett lépését, amely a tárgumuresi kereskedelmi és iparkamarának a sibiui kamarához való csatolását követeli. Az ilyen támadásokkal szemben a kamara meg kell védje önállóságát. A következő felszólaló Várady Árpád arra kérte a kamara vezetőségét, hogy a vándor fakeskedelem ellen legalább annyit tegyen, hogy egy helyre szorítva az idegen eladókat.

Deviza- és valutaárfolyamok. Devizák: Párizs 6.63³/₄—6.58¹/₂, London 493—488, Newyork 103—100, Brüsszel 23.55—23.30, Milánó 8.80—8.55, Madrid 14—13.55, Amsterdam 68.05—67.40, Berlin 41.50—39.50, Zürich 32.70—32.30, Prága 4.16—4.21, Varsó 19—18.75. **Effektív valuták:** Párizs 6.60—6.90, London 490—500, Newyork 98—112, Brüsszel 23.50—23.80, Milánó 8.70—8.50, Amsterdam 67—69, Wien 23—24, Szófia 0.90—1.20, Prága 4—4.50, Varsó 18.80—19.50, Budapest 24—27, Belgrád 2.20—2.50, Zürich 32.55—33.40.

A timisoarai tőzsde terményárai: Buza 420—440, zab 300, árpa 320, korpá 240, tengeri 220, lucerna (kg.) 45, lóhere (kg.) 40, tőkmag 600, napraforgómag 300, muharmag 450 lei.

Az oradeai Mezőgazdasági Kamara árai: Buza 450—460, rozs 320—360, árpa 280—320, zab 260—300, tengeri 240—250, bab 280—340, lóheremag 44—47, lucernamag 37—40, kaszáló széna 100—115, szalma 45—65, pelyva 30—45, lóhere takarmány 145—160, lucerna takarmány 130—140 lei.

Newyork földalatti repülőállomásának terve.

Az az óriási iram, amellyel Amerika légi forgalma fejlődik, szükségessé tette Newyorkban egy földalatti repülőállomás építését. A képközlőn látható terv szerinti állomás 600 repülőgépet képes elhelyezni.

SPORT

Watzulek az Európa-bajnok

Helstinkből jelentik: A gyorskoresolyázó európaibajnoki versenyt hétfőn befejezték. Eredmények:

1500 m.: 1. Watzulek (Bécs) 2 p. 23.8 mp., 2. Thunberg (Finnország) 2 p. 25 mp., 3. Ekman (Finnország) 2 p. 25.2 mp., 4. Vasenius (Finnország) 2 p. 26.1 mp., 5. Mathisen (Norvégia) 2 p. 27.6 mp., 6. Evensen (Norvégia) 2 p. 27.9 mp.

10.000 m.: 1. Stiepl (Bécs) 17 p. 43.2 mp., 2. Watzulek (Bécs) 17 p. 52.6 mp., 3. Mathisen (Norvégia) 17 p. 59 mp., 4. Carlsson (Norvégia) 18 p. 10 mp., 5. Evensen (Norvégia) 18 p. 11.1 mp., 6. Vasenius (Finnország) 18 p. 13 mp.

Az összetett versenyben győzött és Európa-bajnok Watzulek (Bécs) 200.62 ponttal, 2. Evensen (Norvégia) 201.53 ponttal, 3. Vasenius (Finnország) 202.15 ponttal, 4. Stiepl (Ausztria) 202.51 pont.

A Központi Kolping Sportegylet második mű- és gyorskoresolyázó versenye

A január hó 24-iki koresolyázó verseny sikere felbuzdulva, valamint az ifjúsági koresolyázók általános megnyilvánuló kívánságára a Központi Kolping Sportegylet február hó 17-én d. e. 10 óráig kezdettel nagyszabású ifjúsági mű- és gyorskoresolyázó versenyt rendez, amelyre Oradea összes ifjúsági versenyzőit meghívja. A verseny pontosan 10 órakor kezdődik, a 10 éves fiúk műkoresolyázásával és az alábbi program szerinti sorrendben folytatódik:

Műkoresolyázó verseny:

1. Fiu műkoresolyázó verseny 10 éves korig, 2. Leány műkoresolyázó verseny 10 éves korig, 3. Fiu műkoresolyázó verseny 11-12 éves korig, 4. Leány műkoresolyázó verseny 11-12 éves korig, 5. Fiu műkoresolyázó verseny 13-15 éves korig, 6. Leány műkoresolyázó verseny 13-15 éves korig.

Gyorskoresolyázó verseny:

1. Fiu gyorskoresolyázó verseny 6 éves korig (Egy hossz), 2. Leány gyorskoresolyázó verseny 6 éves korig (Egy hossz), 3. Fiu gyorskoresolyázó verseny 7-8 éves korig (Egy kör), 4. Leány gyorskoresolyázó verseny 7-8 éves korig (Egy kör), 5. Fiu gyorskoresolyázó verseny 9-10 éves korig (Egy és fél kör), 6. Leány gyorskoresolyázó verseny 9-10 éves korig (Egy és fél kör), 7. Fiu gyorskoresolyázó verseny 11-12 éves korig (Két kör), 8. Leány gyorskoresolyázó verseny 11-12 éves korig (Két kör), 9. Fiu gyorskoresolyázó verseny 13-15 éves korig (Három kör), 10. Leány gyorskoresolyázó verseny 13-15 éves korig (Három kör).

Az egyes versenyszámokat csak abban az esetben bonyolítják le, ha legalább 2 versenyző indul. Nevezési díj 10 évig 5 lei, 10 éven felül 10 lei. A műkoresolyázó verseny előírt gyakorlati, valamint a versenyfeltételek a Premontréi jégpálya melegedőjében vannak ki-függesztve. Benevezni lehet a verseny kezdéséig. A nézőközönség köteles 7 leies jegyet váltani.

ÚJ VÁLOGATÓBIZOTTSÁG. Bucurestiből jelentik: A futballszövetség tegnapi ülésén kijelölte az új válogatóbizottságot, amelyben erdélyi sportemberek is helyet kaptak. Elnök: Davila ezredes; C. Radulescu, A. Căpătina, dr. N. Biriescu (Cluj) és dr. L. Juca (Timisoara).

A magyar ping-pong csapat lényegs győzelme Franciaországban. Párizsból jelentik: A kedden este megtartott francia-magyar ping-pong mérkőzésen a magyar csapat győzött 7:2 arányban.

Sticla-MTV (Medias) 4:1 (2:1, 0:0, 2:0). Dicioșanmartin. Saját tud. Kerületi bajnoki mérkőzés, amelyen igen jó eredménnyel próbálták ki a kétbírói rendszert. Fényes és Schmidt bírókkal. A mindvégig izgalmas, nívós játék góltűtői: Kovácsy (2), Szöcs, Péter, illetve dr. Zickeli voltak.

Győzött a magyar főiskolás korongválogatott. St. Moritzból jelentik: A téli főiskolai világbajnokság korongtornájának újabb eredményei: Magyarország-Olaszország 1:0 (0:0, 1:0, 0:0). Lettország-Franciaország 1:0, Svájc-Csehszlovákia 2:1.

Steve Hamas, Schmeling ellenfele, február 14-én száll hajóra, hogy Hamburgba utazzék. Elutazása azért később, mert csak most helyezték letétbe az általa követelt 25.000 dolláros biztosítékot.

Sívverseny Braşovban

Braşov. Saját tud. A háromnapos braşovi síversenyek hatalmas érdeklődés mellett zajlottak le. Az eredmények a következők:

Kombinált verseny: 1. Lexen Frigyes (KSV) 605.05 pont, 2. Scheeser Horst (KSV) 602.75 pont, 3. Klöckner Rudolf (KSV) 578.05 pont. Lexen ezalkalommal hatodszor nyerte meg a Románia bajnoka címet.

Slalom lesikló verseny: 1. Scheeser Horst (KSV) 194.43 pont, 2. Kovács (IAR) 188.78 p., 3. Klöckner Rudolf (KSV) 167.47 pont.

A hóleány kombinált lesikló-slalom versenyében: 1. Klöckner Trude (KSV), 2. Sigen Hella (KSV).

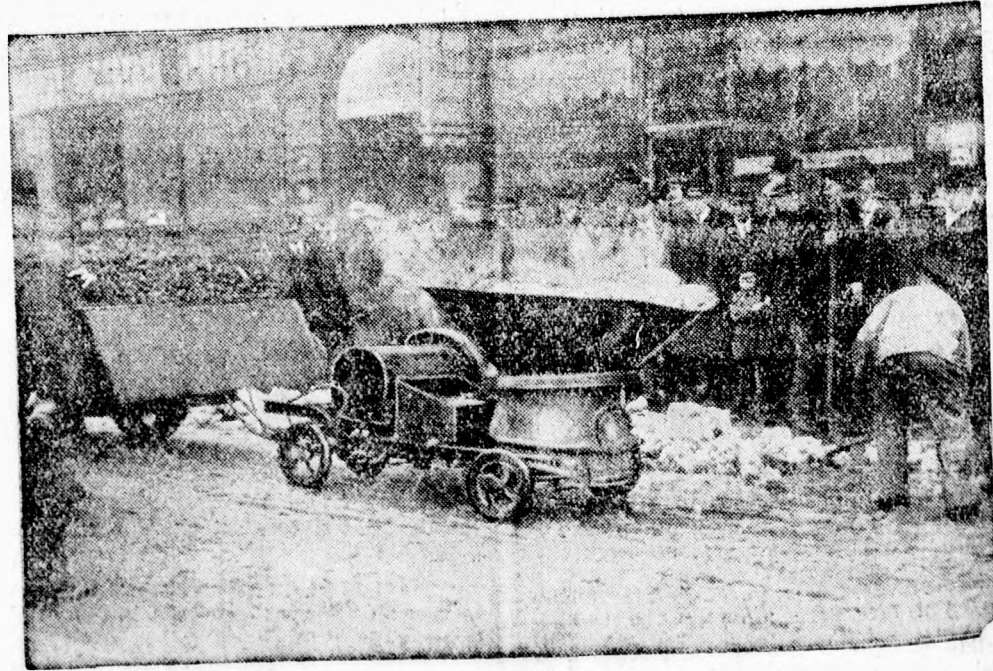
A junior-verseny győztese Binder Kurt (KSV), 2. Kovács László (Enclan).

Az ugróverseny a kedvezőtlen idő miatt gyenge eredményeket hozott. 1. Sexen Frigyes (20.5, 33 és 33.5 m.), 2. Scheeser Horst (25, 34 és 3.5 m.), 3. Seewald Theo (32, 35 és 44 m.)

Vincze marad a Boeskaiban. Debrecenből jelentik: Vincze József, a Boesakai válogatott jobb-összesítésre kijelentette, hogy nem hajlandó tovább Debrecenben maradni, az Újpesthez akar szerződni. Az Újpest kérte is a játékost, de a Boesakai a kérést kerekén visszautasította, sőt kijelentése miatt most fegyelmit készítenek indítani Vincze ellen. Debrecen közönsége mindenesetre háborog és az Újpestet játékoscsábítással vádolja.

Hova szerződik Sesta? Sestáról, a WAC osztrák válogatott hátvédjéről ellentétes hírek keltek szárnyra. Timisoarai jelentésünk szerint a Kinizsivel áll tárgyalásban, ahova az ellátározott Wana tréner helyébe szerződtenék, míg Bécsből azt a hírt kaptuk, hogy az Auszriához szerződött és jelenleg már csak a váltásdíj nagysága felel folynak a tárgyalások.

Győz Svédország. Malmöből jelentik: Svédország és Németország birkozó versenyében Svédország győzött 4:3 arányban. A verseny során a légsúlyban Glans svéd Európa-bajnok pontverséget szenvedett a német Schaeferfőtől.

Hannover utcáin elégetik a felgyült havat.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lankiadó Rt.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgőgepen Oradea Str. Carol II. No. 6

A ma legidősebb könyve

Varga László S. J.

Új társadalmi rend felé

Ara 25 lei és porto.

Kapható az Erdélyi Lapok Könyvosztólvanál.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés Ara 30 lei (Az állatkeresőknek 33 százalékos kedvezmény), Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

ELADÓ

egy falóra. Megtekinthető Dobra Erzsébetnél Parcul Stefan cel Mare 17. szám alatt.

ELADÓ

ebédasztal, egy régi roasztal és egy dobkályha. Str. Pasteur 7. szám.

Eladó ház

négy szobás lakással, nagy udvarral, ispalloval. Értekezni: Oradea, Str. Balcescu 7

Bor

30 hl. kitunó váraditermésű eladó. Ugyanők díjazva. Értekezni: Oradea, Str. Tace Jonescu 58. háztulajdonosnál.

Eladó magánház

Háromszobás, fürdőszobás lakás olcsón eladó. Oradea, Strada Moldova 44.

Alkalmazás

Keresek

vidékre azonnali belépésre perferkt román-magyar gépirónót, aki önállóan végez román levelezést. „Perferkt” jelige Rudolf Mosse, Oradea.

Egy bejáró mindenest

keresek. Özv. Senor Aladárné, Oradea, Str. Gen. Danila Pop 7. sz.

Pénzkölcsönt

kézizalagra, értékpapírra, adóponra, elővív feltételekkel megszerzünk. Mindennemű állampapírt, adóponkat és betétikönyveket veszünk és eladunk. Faragó bankbizományos, Parcul Traian 2. sarokiroda, d. e. 9-1-ig. délután 4-6-ig

Lakás

Háromszobás

akás olcsón kiadó. Oradea, Str. Mihai Sorbul 11

Irodának is

alkalmas tagas üzethehelység olcsón kiadó. Oradea, Str. Alexandri 13 sz. aiat. Ugyan ott kiadó egy szoba, konyhás udvari lakás.

Egyszobás

lakás, mellékhelyiségekkel február 1-től kiadó. Str. Filade Radulescu Na. 13.

Külön bejárati

tiszta butorozott szoba 1 vagy 2 személyre kiadó, esetleg konyhát. Str. Alexandri Na. 21.

Alba-Iulia ligeten.

Str. Crucii 1. egyszobás konyhás lakás kiadó.

Kiadó lakás

Delavrancea-utca 43. számú ház emeletében kétszobás, erkélyes modern lakás, május 1-től kiadó. Sztarill Ferenc, Oradea.